

«بخشنامه»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک، موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود

با سلام؛

احتراماً، پیرو بخشنامه شماره ۹۴/۲۹۶۲۷۳ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱۵ موضوع ابلاغ اصلاحیه «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی-ریالی»، به استحضار می‌رساند؛ با سپری شدن بیش از هشت سال از اجرای دستورالعمل مذکور و تجربیات حاصل از آن و نیز حسب بازخوردهای واصله از مراجع مختلف، به ویژه تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی و همچنین با امعان نظر به این که در سال جاری مقرر شده، حدود ۸۰۰۰۰ هزار میلیارد ریال از تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی و تولیدی کشور با استفاده از ابزار اعتبار اسنادی داخلی -ریالی انجام پذیرد، بازنگری «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی-ریالی» با هدف تسهیل‌گری و توسعه بیشتر این ابزار در نظام اقتصادی کشور، مجدداً در دستور کار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفت. با عنایت به اهمیت موضوع، اصلاحیه پیشنهادی در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای محترم پول و اعتبار، مورد تصویب واقع شد. اهم اصلاحات انجام شده در دستورالعمل مذکور به شرح زیر است:

- یکی از مهم‌ترین اصلاحات به عمل آمده در دستورالعمل موصوف، امکان استفاده از سازوکار گشایش اعتبار اسنادی در رابطه با معاملات انجام گرفته توسط فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان فعال در بورس‌های کالایی می‌باشد. با عنایت به این که مطابق دستورالعمل قبلی، گشایش اعتبار اسنادی داخلی بر اساس اسناد مورد معامله در بورس‌های کالایی امکان‌پذیر نبود، با انجام اصلاحات و تمهیدات لازم به ویژه دریافت «گواهی‌نامه انجام معامله فیزیکی بورس کالا» و «اعلامیه تسویه وجوه بورس کالا» به جای «سیاهه تجاری»، امکان استفاده از اعتبار اسنادی داخلی -ریالی در بورس کالا فراهم شده است.
- از دیگر موارد اصلاحی در دستورالعمل جدید، طراحی فرم یکنواخت و متحدالشکل «سند تعهد پرداخت» با قابلیت صدور در قالب یک یا چند فقره معادل وجه اسناد و همچنین، امکان تجمیع یا تقسیم آن می‌باشد.
- تمهید مهم پیش‌بینی شده دیگر در دستورالعمل، امکان پذیر شدن واگذاری «سند تعهد پرداخت» توسط ذی‌نفع اعتبار اسنادی داخلی بین حلقه‌های زنجیره تأمین مالی به منظور خرید نهاده و مواد اولیه در رابطه با کالاهایی که بر اساس ضوابط و مقررات مربوط ملزم به ارائه صورت حساب الکترونیکی می‌باشند، است. این مهم موجب تعمیق و توسعه تأمین مالی زنجیره تولید خواهد شد.
- از دیگر اصلاحات به عمل آمده، می‌توان به اتخاذ تمهید لازم به منظور امکان انتشار اوراق بهادار خرید دین به پشتوانه سند تعهد پرداخت در چارچوب ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار اشاره نمود. بر این اساس، این امکان فراهم شده است که ذی‌نفع اعتبار اسنادی داخلی که سند تعهد پرداخت به نفع وی صادر شده است،

علاوه بر امکان تنزیل آن نزد بانکها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی، نسبت به واگذاری آن در چارچوب ضوابط و مقررات سازمان بورس اوراق بهادار اقدام نموده و تأمین مالی مورد نظر را انجام دهد.

۵) علاوه بر این، تاکنون امکان انتخاب شرکت‌های بازرسی توسط متقاضیان گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی منحصر به فهرست شرکت‌های بازرسی مورد تأیید مندرج در بخش دوم مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی بوده است. در حالی که در دستورالعمل جدید، امکان استفاده از شرکت‌های بازرسی ملی صلاحیت‌دار نیز فراهم شده و گستره شمول شرکت‌های موصوف افزایش یافته است.

۶) از دیگر اصلاحات مهم در دستورالعمل جدید، تدوین احکامی در رابطه با «سازوکار خاتمه اعتبار اسنادی داخلی» است که در دستورالعمل قبلی وجود نداشت و با هدف تکمیل سازوکار گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی صورت گرفته است.

۷) اصلاح برخی احکام مرتبط با سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام) در سازوکار گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی با توجه به تثبیت جایگاه سامانه مزبور در نظام بانکی کشور و همچنین، الزام بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی به ایجاد، طراحی و پیاده‌سازی سامانه‌ای در پایگاه اطلاع‌رسانی خود قبل از اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی از دیگر موارد اصلاحی دستورالعمل موصوف به شمار می‌آید.

۸) تدوین سازوکار گزارش‌دهی توسط مدیران ارشد رعایت قوانین و مقررات (تطبیق) به کمیته رعایت قوانین و مقررات (تطبیق) و همچنین هیأت مدیره بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی از سایر موارد اصلاحی است که با هدف ارتقای نظام کنترل داخلی و حصول اطمینان از رعایت دقیق مفاد دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در شبکه بانکی کشور با بهره‌گیری از سازوکارهای نظارتی داخلی در مؤسسات اعتباری پیش‌بینی شده است.

۹) منحصراً گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی در قالب عقود مرابحه و استصناع (اعم از نقدی و نسیه) و حذف قرارداد جعاله گشایش اعتبار اسنادی داخلی - ریالی با هدف رفع برخی ابهامات و ملاحظات فقهی، اصلاح مهم دیگری است که در دستورالعمل اعمال شده است.

با عنایت به موارد فوق، ضمن ارسال نسخه‌ای از اصلاحیه دستورالعمل موصوف، خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذی‌ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید. /۶۳۸۶۲۴۲/ح

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

حمیدرضا غنی‌آبادی الهام چیت‌سازان

۳۸۱۶

۳۲۱۵-۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مطالعات و مقررات بانکی

دستورالعمل

اعتبار اسنادی داخلی - ریالی

(سال ۱۴۰۳)

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۲	مقدمه
۲	فصل اول: تعاریف
۶	فصل دوم: گشایش اعتبار اسنادی داخلی
۹	فصل سوم: مبنای عقدی درخواست گشایش اعتبار اسنادی داخلی
۱۱	فصل چهارم: ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی
۱۲	فصل پنجم: اصلاح اعتبار اسنادی داخلی
۱۲	فصل ششم: ارائه اسناد
۱۴	فصل هفتم: تنزیل
۱۵	فصل هشتم: خاتمه اعتبار اسناد داخلی
۱۶	فصل نهم: انتشار اوراق بهادار خرید دین به پشتوانه سند تعهد پرداخت
۱۶	فصل دهم: کنترل‌های ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی
۱۷	فصل یازدهم: سایر

«دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی»

مقدمه:

شورای پول و اعتبار در اجرای بند (۵) تصویب نامه شماره ۳۵۹۸۵/ت ۲۰۰۳۵ هـ مورخ ۱۳۷۷/۶/۳ هیأت محترم وزیران و به استناد بند (۶) ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی کشور و به منظور حصول اطمینان از انجام صحیح امور مربوط به اعتبار اسنادی داخلی – ریالی و نیز با هدف تسهیل مبادلات تجاری داخلی، «دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی – ریالی» را که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می شود، تصویب نمود.

فصل اول – تعاریف:

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات و اصطلاحات ذیل، در معانی مشروح بکار می روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۲- اعتبار اسنادی: هرگونه ترتیباتی که در برگیرنده تعهد قطعی و برگشت ناپذیر بانک گشایش کننده

مبنی بر پذیرش پرداخت در قبال ارائه اسناد مطابق می باشد؛

۱-۳- اعتبار اسنادی داخلی – ریالی: اعتبار اسنادی که به ریال ایران گشایش می گردد و مبدأ و مقصد کالا و

یا خدمت، اقامتگاه بانکهای مرتبط، متقاضی و ذی نفع آن، در داخل مرزهای جغرافیایی جمهوری اسلامی

ایران واقع است. در این دستورالعمل، اعتبار اسنادی داخلی – ریالی، به اختصار «اعتبار اسنادی داخلی»

نامیده می شود؛^۱

۱-۴- ارائه اسناد مطابق: عبارت از ارائه اسناد، منطبق با شرایط اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده،

مقررات متحدالشکل اعتبار اسنادی (UCP) و مفاد این دستورالعمل می باشد؛

۱-۵- سررسید اعتبار اسنادی داخلی: روز بانکی که تا پایان وقت اداری آن روز، ذی نفع اعتبار اسنادی

داخلی می تواند نسبت به ارائه اسناد اقدام نماید؛

۱-۶- روز بانکی: روزی که معمولاً بانک خدمات بانکی، از جمله خدمات مربوط به اعتبار اسنادی داخلی

ارائه می دهد؛

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

۷-۱- **اعتبار اسنادی داخلی دیداری:** اعتبار اسنادی داخلی که در آن، بانک گشایش کننده، بانک تأییدکننده و بانک تعیین شده مجاز به پذیرش پرداخت، که اسناد به آن‌ها ارائه گردیده، موظفند پس از بررسی اسناد و حصول اطمینان از ارائه اسناد مطابق، وجه اسناد را پرداخت نمایند؛^۱

۸-۱- **اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار:** اعتبار اسنادی داخلی که در آن، بانک گشایش کننده، بانک تأییدکننده و بانک تعیین شده مجاز به پذیرش پرداخت، که اسناد به آن‌ها ارائه گردیده، موظفند پس از بررسی اسناد و حصول اطمینان از ارائه اسناد مطابق، تعهد نمایند وجه اسناد را در سررسید سند تعهد پرداخت، بپردازند؛^۲

۹-۱- **سند تعهد پرداخت:** سندی که پس از بررسی اسناد و حصول اطمینان از ارائه اسناد مطابق در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار توسط بانک گشایش کننده، بانک تأییدکننده و بانک تعیین شده مجاز به پذیرش پرداخت، صادر و در آن تعهد می‌شود وجه اسناد در سررسید سند مزبور پرداخت شود. (مطابق فرم پیوست شماره ۱)^۳

۱۰-۱- **متقاضی:** خریدار و یا کارفرمایی که اعتبار اسنادی داخلی بنا به درخواست وی گشایش می‌گردد؛

۱۱-۱- **ذی‌نفع:** فروشنده یا پیمانکار رتبه‌بندی شده‌ای که اعتبار اسنادی داخلی به نفع وی گشایش می‌گردد؛

۱۲-۱- **بانک گشایش کننده:** بانکی که بنا به درخواست متقاضی یا از طرف خود، اقدام به گشایش اعتبار اسنادی داخلی می‌نماید؛

۱۳-۱- **بانک ابلاغ کننده:** بانکی که اعتبار اسنادی داخلی را بنا به درخواست بانک گشایش کننده به ذی‌نفع ابلاغ می‌نماید؛

۱۴-۱- **بانک تأییدکننده:** بانکی که بنا به درخواست و یا با اجازه بانک گشایش کننده، تأیید خود را بر اعتبار اسنادی داخلی می‌افزاید.

۱۵-۱- **بانک تعیین شده:** بانکی که از سوی بانک گشایش کننده، مجاز به دریافت اسناد و یا بررسی اسناد و پذیرش پرداخت به ذی‌نفع می‌گردد؛

۱۶-۱- **بانک تنزیل کننده:** بانکی که در چارچوب این دستورالعمل و بنا به درخواست دارنده سند تعهد پرداخت، اقدام به تنزیل سند مذکور، می‌نماید؛^۴

۱۷-۱- **پذیرش پرداخت:** عبارت است از:

۱۷-۱-۱- «پرداخت دیداری، در صورتی که اعتبار اسنادی داخلی در مقابل پرداخت دیداری قابل استفاده

باشد» یا

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۳ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۴ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

۱-۱۷-۲- «تقبل تعهد پرداخت مدت‌دار و پرداخت وجه آن در سررسید پرداخت، در صورتی که اعتبار

اسنادی داخلی در مقابل پرداخت مدت‌دار قابل استفاده باشد»؛

۱-۱۸- خدمت: عبارت از خدمت فنی و مهندسی و پیمانکاری می‌باشد.

۱-۱۹- پیش‌فاکتور: سندی که به منظور اعلام قیمت، توسط ذی‌نفع و به نام متقاضی صادر می‌شود و در آن نوع و

مشخصات فنی کالا یا خدمت، میزان یا مقدار، مبدأ و مقصد حمل کالا، شرایط تحویل کالا و یا اجرای

خدمت، بهای واحد و کل، شرایط پرداخت، موعد تحویل کالا یا ارائه خدمت، مهلت اعتبار پیش‌فاکتور و

سایر مفاد مورد توافق ذی‌نفع و متقاضی قید می‌گردد.

۱-۲۰- قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت: توافق‌نامه‌ای که به امضای ذی‌نفع و متقاضی می‌رسد و بیانگر نوع و

مشخصات فنی کالا یا خدمت، میزان یا مقدار، مبدأ و مقصد حمل کالا، شرایط تحویل کالا و یا اجرای

خدمت، بهای واحد و کل، شرایط پرداخت، موعد تحویل کالا یا ارائه خدمت، مهلت اعتبار قرارداد فروش

کالا/ارائه خدمت و سایر مفاد مورد توافق ذی‌نفع و متقاضی می‌باشد.

۱-۲۱- سیاهه تجاری: سندی که توسط ذی‌نفع و به نام متقاضی صادر می‌شود و بیان‌گر فروش قطعی کالای موضوع

اعتبار اسنادی داخلی و اصلاحیه‌های بعدی آن توسط ذی‌نفع به متقاضی می‌باشد^۱.

۱-۲۲- صورت‌وضعیت/صورت‌حساب انجام خدمت: سندی که توسط ذی‌نفع صادر و از سوی متقاضی و یا نماینده

معتبر که از طرف وی تعیین گردیده است، تأیید و دلالت بر این دارد که ذی‌نفع، تعهدات خود را در رابطه با

ارائه خدمت موضوع اعتبار اسنادی داخلی و اصلاحیه‌های بعدی آن انجام داده است.^۲

۱-۲۳- بارنامه/راه‌نامه: سندی که توسط متصدی مجاز حمل و نقل داخلی یا نماینده وی پس از وصول کالا صادر

می‌گردد و حاکی از حمل کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی از یک نقطه (مبدأ حمل) به نقطه‌ای دیگر

(مقصد حمل)، به صورت زمینی (جاده‌ای یا ریلی)، هوایی یا دریایی، با وسیله حمل مورد توافق در مقابل

کرایه حمل معین می‌باشد.

۱-۲۴- شرکت بازرسی: شرکتی که توسط متقاضی از فهرست شرکت‌های بازرسی‌کننده مجاز مندرج در درگاه

سازمان ملی استاندارد مشتمل بر شرکت‌های بازرسی تأیید صلاحیت شده فعال در بخش واردات

(سورویانس) و در امر نمونه‌برداری و بازرسی کالاهای تولید داخل و صادراتی (ملی) تعیین می‌شود تا به

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

نیابت از طرف وی، کالا را در نقطه انتقال ریسک و مسئولیت کالا از ذی نفع به متقاضی، حسب شرایط تحویل کالا (اینکوترمز مورد توافق) مورد بازرسی کمی و کیفی قرار دهد.^۱

۱-۲۵- گواهی بازرسی فنی: سندی که شرکت بازرسی تعیین شده، پس از بازرسی کالا صادر می نماید و حاکی از تطابق یا عدم تطابق کالای بازرسی شده با مشخصه های کمی و کیفی کالای مندرج در شرایط اعتبار اسنادی داخلی می باشد.

۱-۲۶- بیمه نامه/گواهی بیمه: سندی که توسط شرکت های مجاز بیمه داخلی یا نمایندگان آن ها برای پوشش خطرات حمل کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی صادر می شود و در آن بیمه گر، بیمه گذار و ذی نفع بیمه و نیز مشخصات مورد بیمه از جمله نوع کالا، مقدار و ارزش کالا، مبدأ و مقصد حمل کالا، نحوه حمل، دوره پوشش و موضوعات دیگری که مبین حقوق و تعهدات طرفین قرارداد بیمه حمل می باشد، قید می گردد.

۱-۲۷- سامانه پیام رسانی الکترونیکی مالی (سیام): سامانه ای که در بانک مرکزی راه اندازی شده و امکان تبادل تمامی پیام های مالی بین بانکی به طور متمرکز، از جمله پیام های مربوط به اعتبار اسنادی داخلی را به صورت استاندارد، فراهم می سازد.

۱-۲۸- آیین نامه وصول مطالبات: آیین نامه وصول مطالبات غیر جاری مؤسسات اعتباری، ابلاغی توسط بانک مرکزی؛^۲

۱-۲۹- اینکوترمز (INCOTERMS): مجموعه مقرراتی که توسط اتاق بازرگانی بین المللی (ICC) به منظور تبیین نقطه انتقال ریسک، نقطه تقسیم هزینه ها و وظایف خریدار و فروشنده در ارتباط با موضوع حمل و تحویل کالا تدوین گردیده است.

۱-۳۰- مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP): مجموعه رویه ها و ضوابطی که توسط اتاق بازرگانی بین المللی (ICC) به منظور یکسان نمودن تعابیر و تفاسیر ذی ربط، استاندارد نمودن مراحل، الزامات و نحوه بررسی اسناد و تبیین حقوق و تعهدات طرفین اعتبار اسنادی، تدوین گردیده است.

۱-۳۱- مؤسسه اعتباری غیر بانکی: مؤسسه ای که تحت همین عنوان به موجب قانون و یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می باشد.

۱-۳۲- اعلامیه تسویه وجوه بورس کالا: سندی است دال بر انجام کامل امور تسویه معامله که توسط اتاق پایاپای بورس های کالایی صادر می گردد و پس از صدور، ذی نفع موظف به تحویل کالا در موعد مقرر می باشد.^۳

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۲ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۳ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

۱-۳۳- گواهی نامه انجام معامله فیزیکی بورس کالا: سندی است مشتمل بر اطلاعات قرارداد که پس از قطعی شدن

معامله توسط بورس های کالایی صادر می شود.^۱

۱-۳۴- اوراق خرید دین: اوراق بهادار بانامی است که تحت ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار به منظور خرید

مطالبات مدت دار ناشی از سند تعهد پرداخت منتشر می شود.^۲

فصل دوم - گشایش اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۲- بانک گشایش کننده موظف به اعتبارسنجی دقیق متقاضی است، به نحوی که اعتبارسنجی به عمل آمده

مبین میزان توان و ظرفیت اعتباری وی باشد. بانک گشایش کننده مجاز به گشایش اعتبار اسنادی داخلی

بیش از ظرفیت اعتباری متقاضی نمی باشد.

ماده ۳- بانک گشایش کننده مکلف است قبل از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، وضعیت بدهی غیر جاری و چک

برگشتی متقاضی را از سامانه های ذی ربط تعیین شده توسط بانک مرکزی استعلام نماید. بانک

گشایش کننده مجاز به گشایش اعتبار اسنادی داخلی برای متقاضی که وفق ضوابط و مقررات مربوط، دارای

سابقه چک برگشتی رفع سوء اثر نشده و یا بدهی غیر جاری نزد شبکه بانکی کشور است، نمی باشد.^۳

تبصره - در خصوص اشخاص حقوقی، موضوع مفاد این ماده علاوه بر شخص حقوقی، شامل صاحبان امضای

مجاز و اعضای هیأت مدیره آن اشخاص (اعم از اشخاص حقیقی، حقوقی و نمایندگان اشخاص

حقوقی) نیز می گردد.

ماده ۴- بانک گشایش کننده مکلف است به هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، متناسب با توان و ظرفیت

اعتباری متقاضی، اقدام به اخذ پیش دریافت/میان دریافت از وی به شرح زیر نماید:

۴-۱- در اعتبار اسنادی داخلی دیداری، حداقل ۱۰ درصد مبلغ اعتبار هنگام گشایش اعتبار اسنادی

داخلی؛^۴

۴-۲- در اعتبار اسنادی داخلی مدت دار، حداقل ۱۰ درصد مبلغ اعتبار در زمان گشایش اعتبار

اسنادی داخلی به عنوان پیش دریافت و حداقل ۱۰ درصد مبلغ اسناد ارائه شده به هنگام ارائه

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

^۲ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

^۳ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۴ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

اسناد مطابق به عنوان میان‌دریافت. در صورت عدم ارائه اسناد مطابق، تاریخ پذیرش اسناد از سوی متقاضی ملاک اخذ میان‌دریافت خواهد بود.^۱

تبصره- بانک گشایش‌کننده موظف است ضمن عقد خارج لازم در قرارداد بین خود و متقاضی شرط نماید که در صورت عدم ایفای به‌موقع تعهد مربوط به میان‌دریافت، متقاضی ملزم به پرداخت مبلغی به‌عنوان وجه التزام تأخیر تأدیه دین بر مبنای نرخ سود عقود غیرمشارکتی در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی به‌علاوه درصد مقرر در آیین‌نامه وصول مطالبات غیرجاری مؤسسات اعتباری در زمان انعقاد قرارداد، متناسب با مبلغ و مدت عدم ایفای تعهد می‌باشد.^۲

ماده ۵- چنان‌چه متقاضی اعتبار اسنادی داخلی، یکی از وزارتخانه‌ها و یا نهادهای دولتی استفاده‌کننده از بودجه کل کشور باشد، باید حداقل معادل مبلغ اعتبار اسنادی داخلی در بودجه سالیانه مصوب شود و ۱۰۰ درصد مبلغ اعتبار اسنادی داخلی، به‌هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، نزد بانک گشایش‌کننده تودیع گردد. بانک گشایش‌کننده موظف می‌باشد از متقاضی گشایش اعتبار اسنادی داخلی موضوع این ماده، تأییدیه ذی‌حسابی مربوط را نیز اخذ نماید.

تبصره ۱- چنان‌چه موضوع اعتبار اسنادی داخلی متقاضی به صورت تدریجی یا به‌طور یک‌جا در سال‌های بعد از سال گشایش اعتبار انجام گیرد، صرفاً اخذ مبلغ متناظر آن بخش از اعتبار اسنادی داخلی که در همان سال گشایش انجام می‌پذیرد، الزامی می‌باشد. لیکن لازم است تضمین سازمان برنامه و بودجه کشور مبنی بر پیش‌بینی اعتبار لازم برای آن بخش از موضوع اعتبار اسنادی داخلی که در سال‌های بعد انجام می‌شود، در قوانین بودجه سنواتی سال‌های مربوط و پرداخت آن توسط سازمان یاد شده اخذ شود.^۳

تبصره ۲- بانک گشایش‌کننده موظف است از نهادهای دولتی متقاضی اعتبار اسنادی داخلی که از بودجه کل کشور استفاده نمی‌نمایند، مدارک و مستندات دال بر موضوع مذکور، از جمله تأییدیه خزانه‌داری کل کشور و یا خزانه‌داری معین استان‌ها را اخذ نماید.

ماده ۶- بانک گشایش‌کننده مکلف می‌باشد قبل از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، با توجه به اهلیت و توان اعتباری متقاضی، وثایق و تضمینات لازم و کافی از وی اخذ نماید. وثائق مأخوذه باید معتبر، سهل‌البیع، قابل نقل و انتقال قانونی، از درجه نقدشوندگی بالا برخوردار و بلامعارض باشد تا در صورت عدم ایفای تعهدات از سوی متقاضی، حقوق بانک در حداقل زمان ممکن، استیفاء شود.

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.
^۳ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

ماده ۷- مسئولیت تعیین انواع و میزان وثایق و تضمینات لازم برای گشایش اعتبار اسنادی داخلی، متناسب با ریسک اعتباری هر یک از متقاضیان، بر عهده هیأت مدیره بانک گشایش کننده می باشد.

ماده ۸- اعتبار اسنادی داخلی می تواند به صورت دیداری یا مدت دار گشایش شود. گشایش اعتبار اسنادی داخلی مدت دار، با سررسید پرداخت بیش از ۳۶۵ روز (از زمان ارائه اسناد مطابق یا تاریخ حمل حسب مفاد متن اعتبار اسنادی داخلی) مجاز نمی باشد.^۱

ماده ۹- سررسید اعتبار اسنادی داخلی برای خرید کالا، حداکثر ۶ ماه و برای سایر موارد، حداکثر ۱۸ ماه تعیین می گردد.

تبصره - با تصویب ارکان اعتباری بانک گشایش کننده، سررسید اعتبار اسنادی داخلی برای خرید کالا، حداکثر به مدت ۶ ماه و سایر موارد حداکثر به مدت ۱۸ ماه قابل تمدید می باشد. تمدید سررسید اعتبار اسنادی داخلی برای بیش از مدت های مقرر در این دستورالعمل، صرفاً با تصویب هیأت عامل بانک گشایش کننده ممکن می باشد.^۲

ماده ۱۰- بانک گشایش کننده موظف است به هنگام تشکیل پرونده جهت گشایش اعتبار اسنادی داخلی، از «سامانه پیام رسانی الکترونیکی مالی (سپام)»، شماره منحصر به فرد دریافت نماید.

ماده ۱۱- بانک گشایش کننده موظف است هنگام گشایش اعتبار اسنادی داخلی، علاوه بر اخذ مدارک لازم جهت شناسایی متقاضی، موضوع ماده (۵۱) این دستورالعمل، نسبت به اخذ مدارک زیر از وی اقدام نماید:

۱-۱- فرم تکمیل شده درخواست گشایش اعتبار اسنادی داخلی؛

۲-۱- پیش فاکتور یا قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت یا گواهی نامه انجام معامله فیزیکی بورس کالا؛^۳

۳-۱- بیمه نامه/گواهی بیمه حمل کالا برای اعتبار اسنادی داخلی خرید کالا.

تبصره ۱- در صورتی که تهیه پوشش بیمه ای حسب اینکوترمز مورد توافق بر عهده ذی نفع باشد، ارائه بیمه نامه/گواهی بیمه در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی توسط متقاضی، از شمول این بند مستثنی می باشد.

تبصره ۲- چنان چه کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی در وثیقه بانک گشایش کننده باشد، بیمه نامه/گواهی بیمه ارائه شده از سوی متقاضی یا ذی نفع الزامی بوده و باید به نفع بانک گشایش کننده صادر شود.

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۲ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.
^۳ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

۱۱-۴- اظهارنامه/اقرارنامه واقعی بودن معامله پایه؛ اظهارنامه مزبور باید مبین این موضوع باشد که معامله موضوع اعتبار اسنادی داخلی واقعی بوده و متقاضی با ذی‌نفع اعتبار اسنادی داخلی، ذی‌نفع واحد (مطابق با تعریف ارائه شده در آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان) نمی‌باشد. همچنین اظهارنامه/اقرارنامه فوق باید مشتمل بر این تعهد باشد که در صورت اثبات خلاف هر یک از موارد فوق، بانک گشایش‌کننده حق خواهد داشت در هر مرحله از فرآیند اعتبار اسنادی داخلی، برای وصول مطالبات و خسارات احتمالی خویش اقدام نماید.

۱۱-۵- فرم تکمیل‌شده قرارداد گشایش اعتبار اسنادی داخلی؛

۱۱-۶- فرم تکمیل‌شده نامه پذیرش بازرسی فنی مطابق با پیوست شماره (۲) این دستورالعمل.

ماده ۱۲- پیش‌پرداخت بخشی از وجه اعتبار اسنادی داخلی به ذی‌نفع، پس از تأمین وجه آن از سوی متقاضی (بدون در نظر گرفتن پیش‌دریافت و میان‌دریافت موضوع ماده (ماده ۴-)) این دستورالعمل، صرفاً در مقابل اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذی‌نفع مجاز می‌باشد.

تبصره ۱- صدور ضمانت‌نامه موضوع این ماده توسط بانک گشایش‌کننده مجاز نمی‌باشد.^۱

تبصره ۲- با قبول تمامی مسئولیت‌های مترتبه توسط متقاضی، پیش‌پرداخت موضوع این ماده می‌تواند بدون اخذ ضمانت‌نامه پیش‌پرداخت بانکی از ذی‌نفع، صورت پذیرد.

فصل سوم - مبنای عقدی در خواست گشایش اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۱۳- بانک گشایش‌کننده موظف است در چارچوب مفاد این دستورالعمل و حسب توافق به عمل آمده با متقاضی، از یکی از عقود مرابحه یا استصناع برای انعقاد قرارداد گشایش اعتبار اسنادی داخلی استفاده نماید.^۲

ماده ۱۴- چنان‌چه موضوع اعتبار اسنادی داخلی، کالای موجود یا خدمت باشد، بین بانک گشایش‌کننده و متقاضی، عقد مرابحه و چنان‌چه موضوع اعتبار اسنادی داخلی، کالایی باشد که مستلزم ساخت در آینده است، بین بانک گشایش‌کننده و متقاضی عقد استصناع منعقد می‌گردد.

۱۴-۱- در حالی که مطابق توافق فی‌مابین بانک گشایش‌کننده و متقاضی، بانک گشایش‌کننده قصد تأمین مالی وی را نداشته باشد، مکلف است از عقد مرابحه نقدی و یا استصناع نقدی

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

استفاده نماید. در این صورت، سود بانک گشایش‌کننده وفق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی قابل اخذ می‌باشد.

۱۴-۲- در صورتی که بانک گشایش‌کننده بر اساس درخواست متقاضی در زمان انعقاد قرارداد قصد تأمین مالی وی را داشته باشد، مکلف است حسب مورد از عقود مرابحه نسبی یا استصناع نسبی استفاده نماید. در این صورت، نرخ سود معادل نرخ سود عقود غیرمشارکتی ابلاغی توسط بانک مرکزی خواهد بود.^۱

تبصره ۱- چنانچه در زمان گشایش اعتبار اسنادی داخلی، بین بانک گشایش‌کننده و متقاضی قرارداد مرابحه نقدی یا استصناع نقدی منعقد شود، لیکن در زمان ارائه اسناد مطابق، متقاضی درخواست تأمین مالی نماید، در صورت موجود بودن کالا و موافقت بانک گشایش‌کننده، طرفین می‌توانند نسبت به اقاله قرارداد مرابحه نقدی یا استصناع نقدی اقدام و قرارداد مرابحه نسبی به ترتیب مقرر در این دستورالعمل منعقد نمایند.^۲

تبصره ۲- چنانچه متقاضی در مواعد مقرر به تعهدات خود طبق مفاد قرارداد مرابحه یا استصناع عمل ننماید، بانک گشایش‌کننده می‌تواند در صورت درج در قرارداد به صورت شرط ضمن عقد، وجه التزام تأخیر تأدیه دین، حسب مورد بر مبنای نرخ سود مرابحه نسبی یا استصناع نسبی در زمان انعقاد قرارداد، به علاوه درصد مقرر در آیین‌نامه وصول مطالبات، متناسب با مبلغ و مدت تأخیر مطالبه نماید.

تبصره ۳- در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار، بانک گشایش‌کننده می‌تواند طبق ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی، مبلغی را برای مدت تعهد (از تاریخ ارائه اسناد مطابق تا تاریخ سررسید پرداخت) از متقاضی مطالبه نماید.

ماده ۱۵- سود ناشی از عقود مرابحه نسبی و استصناع نسبی و نیز وجه التزام تأخیر تأدیه دین وصولی توسط بانک گشایش‌کننده در عقود مرابحه و استصناع، به عنوان سود مشاع تلقی و باید در محاسبات مربوط به آن لحاظ گردد.

ماده ۱۶- بانک گشایش‌کننده موظف است در قرارداد مرابحه و استصناع درج نماید که تحویل کالا و یا ارائه خدمت به متقاضی، منوط به انجام آن از سوی ذی‌نفع می‌باشد.

ماده ۱۷- بانک گشایش‌کننده باید در قرارداد مرابحه و استصناع قید نماید که متقاضی، وکیل آن بانک در انعقاد قرارداد فروش کالا/ارائه خدمت، دریافت پیش‌فاکتور، دریافت گواهی‌نامه انجام معامله فیزیکی بورس کالا و

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

تحويل گرفتن کالا یا دریافت خدمت از ذی نفع است و بانک گشایش کننده، بانک تأییدکننده و بانک تعیین شده مجاز به پذیرش پرداخت به صرف ارائه اسناد مطابق از سوی ذی نفع، نسبت به پذیرش پرداخت اقدام می نماید. تحويل کالا و یا ارائه خدمت به متقاضی منوط به انجام آن از سوی ذی نفع بوده و هیچ گونه مسئولیتی در این خصوص بر عهده بانک گشایش کننده نمی باشد.^۱

ماده ۱۸- سایر موارد ناظر بر عقود مرابحه و استصناع، تابع دستورالعمل اجرایی مربوط به عقود یادشده (مصوب شورای پول و اعتبار) می باشد.

ماده ۱۹- علاوه بر سود (اعم از نقدی و نسیه) و وجه التزام تأخیر تأدیه دین و کارمزد مذکور در این فصل، اخذ هرگونه وجه دیگر تحت عنوان کارمزد گشایش اعتبار اسنادی داخلی، مجاز نمی باشد.

فصل چهارم - ابلاغ اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۲۰- تمامی پیام های اعتبار اسنادی داخلی، از جمله پیام گشایش، اصلاحیه و ابطال، باید از طریق بانک ابلاغ کننده که الزاماً بانک دیگر یا سایر شعب بانک گشایش کننده است به ذی نفع ابلاغ شود.^۲

ماده ۲۱- بانک گشایش کننده مکلف است بلافاصله پس از گشایش اعتبار اسنادی داخلی، مطابق فرم پیوست شماره (۳)، نسخه ای از اعتبار اسنادی داخلی گشایش شده را برای اطلاع متقاضی و رونوشت آن را به شرکت بازرسی تعیین شده، ارسال نماید.

تبصره - متقاضی موظف است مشخصات و اطلاعات کامل کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی، شرایط بسته بندی، بارگیری و حمل را به صورت مکتوب به شرکت بازرسی تعیین شده ارائه نماید. بانک گشایش کننده موظف است مورد مذکور را به نحو مقتضی در قرارداد گشایش اعتبار اسنادی داخلی فی مابین خود و متقاضی درج نماید.

ماده ۲۲- شماره منحصربه فرد دریافتی موضوع ماده (۱۰) این دستورالعمل، به عنوان شماره اعتبار اسنادی داخلی منظور و تمامی بانک های ذی ربط در فرآیند اعتبار اسنادی داخلی، از جمله بانک گشایش کننده موظفند؛ در ارسال تمامی پیام ها و مکاتبات خود، شماره مزبور را درج نمایند.

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۲ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

فصل پنجم - اصلاح اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۲۳- اعتبار اسنادی داخلی می تواند حسب درخواست متقاضی، پذیرش بانک گشایش کننده و موافقت ذی نفع اصلاح گردد.

ماده ۲۴- صدور هر گونه اصلاحیه از جمله تمدید سررسید اعتبار اسنادی داخلی، مطابق ضوابط و مقررات زمان صدور اصلاحیه یا تمدید امکان پذیر می باشد.

ماده ۲۵- در صورت درخواست افزایش مبلغ و یا مدت اعتبار اسنادی داخلی از سوی متقاضی و موافقت بانک گشایش کننده، آن بانک موظف است قبل از صدور اصلاحیه، نسبت به اصلاح قرارداد و تنظیم قرارداد الحاقی و عنداللزوم تأمین وثایق و تضامین کافی، اخذ الحاقیه بیمه نامه/گواهی بیمه، اخذ کسری پیش دریافت و اصلاح سایر موارد مربوط اقدام نماید.^۱

ماده ۲۶- چنانچه مبلغ اعتبار اسنادی داخلی با اعمال اصلاحیه کاهش یابد و ذی نفع موافقت خود را در این خصوص اعلام نماید، بانک گشایش کننده موظف است حسب درخواست متقاضی، نسبت به آزادسازی مازاد وثایق و تضامین و عودت مازاد پیش دریافت متناسب با مبلغ اصلاحی اقدام نماید.

تبصره - در خصوص وثایق غیر منقول، آزادسازی وثایق متناسب با کاهش اعتبار اسنادی داخلی، منوط به تشخیص بانک گشایش کننده خواهد بود.

ماده ۲۷- مفاد مواد (۲۱) و (۲۲) این دستورالعمل در خصوص صدور اصلاحیه نیز نافذ می باشد.

فصل ششم - ارائه اسناد:

ماده ۲۸- حداقل مدارک لازم به هنگام ارائه اسناد توسط ذی نفع؛ در اعتبار اسنادی داخلی کالایی و کالایی خدماتی؛ سیاهه تجاری، بارنامه/راه نامه و گواهی بازرسی فنی و در اعتبار اسنادی داخلی خدماتی؛ صورت وضعیت/صورت حساب انجام خدمت می باشد.

تبصره ۱- در خصوص کالاهای مورد معامله در بورس های کالایی، حسب سازوکارهای موجود در بورس کالا، گواهینامه انجام معامله فیزیکی بورس کالا و اعلامیه تسویه وجوه بورس کالا در حکم سیاهه تجاری موضوع این ماده قابل پذیرش است و دریافت گواهی بازرسی فنی منوط به تشخیص بانک گشایش کننده می باشد.^۲

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

تبصره ۲- چنانچه در اعتبار اسنادی داخلی کالایی و کالایی خدماتی، تهیه پوشش بیمه حمل کالا حسب اینکوترمز مورد توافق، به عهده ذی نفع باشد، ارائه بیمه نامه/گواهی بیمه توسط وی، همراه با سایر اسناد موضوع این ماده، الزامی می باشد. بانک گشایش کننده موظف است؛ موضوع مزبور را به نحو مقتضی در متن اعتبار اسنادی داخلی قید نماید.

تبصره ۳- چنانچه در اعتبار اسنادی داخلی کالایی و کالایی خدماتی، حسب توافقات فی مابین، اینکوترمز مورد استفاده در حمل کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی، تحویل در محل کار فروشنده (EXW) باشد، به هنگام ارائه اسناد توسط ذی نفع، گواهی تحویل و تحول کالا که به امضا و تأیید ذی نفع، متقاضی و شرکت بازرسی رسیده است، می تواند جایگزین بارنامه/راه نامه شود.

تبصره ۴- شماره اعتبار اسنادی داخلی (شماره منحصر به فرد موضوع ماده (۱۰) این دستورالعمل) باید بر روی کلیه اسناد موضوع این ماده درج گردد.

ماده ۲۹- ارائه اسناد باید به بانک تعیین شده جهت پرداخت یا بانک تأییدکننده یا بانک گشایش کننده، به روش و در محلی انجام شود که در متن اعتبار اسنادی داخلی مشخص شده است.

ماده ۳۰- بانک موظف است طی مهلت مقرر، نسبت به بررسی اسناد ارائه شده، حسب ضوابط بررسی اسناد، مندرج در مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) اقدام نماید.

ماده ۳۱- در صورت ارائه اسناد مطابق از سوی ذی نفع:

۳۱-۱- بانک گشایش کننده موظف به پذیرش پرداخت می باشد؛

۳۱-۲- بانک تأییدکننده، در صورت وجود، موظف به پذیرش پرداخت و ارسال اسناد به بانک گشایش کننده می باشد؛

۳۱-۳- چنانچه بانک تعیین شده حسب مجوز قبلی بانک گشایش کننده مجاز به پذیرش پرداخت باشد، قبل از ارسال اسناد به بانک تأییدکننده یا بانک گشایش کننده، می تواند نسبت به پذیرش پرداخت اقدام نماید. در صورتی که بانک تعیین شده حسب توافقات قبلی صرفاً مجاز به دریافت اسناد باشد، موظف به ارسال اسناد ارائه شده از سوی ذی نفع به بانک تأییدکننده یا بانک گشایش کننده جهت بررسی و پذیرش پرداخت می باشد.

ماده ۳۲- بانک تأییدکننده و بانک تعیین شده موظفند؛ ضمن ارسال فیزیکی اسناد مطابق (بر اساس مفاد ماده (۳۱)، تصویر اسناد مزبور را نیز از طریق «سامانه پیام رسانی الکترونیکی مالی (سپام)»، ارسال نمایند. همچنین در صورت ارائه مستقیم اسناد از سوی ذی نفع به بانک گشایش کننده، بانک مزبور موظف است، تصویر اسناد مطابق ارائه شده را از طریق سامانه یادشده، به بانک مرکزی ارسال نماید.

ماده ۳۳- در صورت وجود مغایرت در اسناد ارائه شده، بانک موظف است حسب ضوابط مندرج در مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) در خصوص اسناد مغایر، اقدام نماید.

فصل هفتم - تنزیل:

ماده ۳۴- تنزیل سند تعهد پرداخت در اعتبار اسنادی داخلی مدت‌دار در قالب عقد خرید دین و پس از استعلام از «سامانه تسهیلات و تعهدات بانکی» بانک مرکزی مبنی بر اصالت و صحت اعتبار اسنادی داخلی و اخذ تأییدیه از طریق «سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)» از اداره مرکزی ذی‌ربط بانک گشایش‌کننده، مبنی بر عدم تنزیل قبلی آن، مجاز می‌باشد.^۱

ماده ۳۵- بانک تنزیل‌کننده موظف است قبل از تنزیل سند تعهد پرداخت، ضمن اخذ موافقت ارکان اعتباری خود، نسبت به دریافت شماره منحصر به فرد تنزیل از «سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)» اقدام نماید.^۲

ماده ۳۶- ادارات مرکزی ذی‌ربط بانک گشایش‌کننده موظف است پس از وصول استعلام موضوع ماده (۳۴) این دستورالعمل، تنزیل یا عدم تنزیل قبلی سند تعهد پرداخت را بررسی و نتیجه را از طریق «سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)» به بانک تنزیل‌کننده اعلام نماید.^۳

ماده ۳۷- بانک تنزیل‌کننده موظف است از طریق اداره مرکزی ذی‌ربط خود، بلافاصله پس از تنزیل و هنگام تسویه سند تعهد پرداخت تنزیل شده، مراتب را از طریق «سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)» به اداره مرکزی ذی‌ربط بانک گشایش‌کننده اعلام نماید.^۴

ماده ۳۸- بانک تنزیل‌کننده می‌تواند با رعایت مفاد آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان، حداکثر تا میزان ۲۰ درصد سرمایه نظارتی خود نسبت به تنزیل اسناد تعهد پرداخت صادره توسط بانک دیگر اقدام نماید، مشروط بر این‌که مجموع اسناد تعهد پرداخت تنزیل شده، از ۵ برابر سرمایه نظارتی بانک تنزیل‌کننده عدول ننماید.^۵

ماده ۳۹- چنان‌چه بنا به دلایل قهری؛ از جمله کاهش سرمایه و اندوخته بانک تنزیل‌کننده، حدود مقرر در این دستورالعمل نقض شود، بانک تنزیل‌کننده موظف است ظرف مدت ۵ روز کاری، موضوع را طی گزارشی با ذکر دلایل به بانک مرکزی اطلاع دهد و حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از وقوع رویداد مذکور، نسبت به

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۳ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۴ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۵ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

انطباق با حدود تعیین شده اقدام نماید. گزارش مزبور باید حداقل شامل اطلاعات مربوط به اعتبار اسنادی داخلی که منجر به نقض حدود شده است، میزان تخطی و تاریخ وقوع تخطی باشد.

تبصره - چنانچه بانک تنزیل کننده پس از گذشت مهلت مزبور، خود را با حدود مقرر در این دستورالعمل تطبیق ندهد، مشمول مجازاتهای ماده (۶۵) خواهد شد.

ماده ۴۰- حداکثر نرخ قابل اعمال جهت تنزیل سند تعهد پرداخت مطابق با مصوبات ابلاغی توسط بانک مرکزی می باشد.^۱

ماده ۴۱- تنزیل سند تعهد پرداخت، توسط بانک صادر کننده سند مزبور نیز امکان پذیر می باشد.^۲

ماده ۴۲- تنزیل سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت دار صادر شده توسط بانکهای مستقر در سرزمین اصلی از طریق بانکهای مستقر در سرزمین اصلی و تنزیل سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت دار صادر شده توسط واحدهای بانکی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی توسط واحدهای بانکی مستقر در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی مجاز می باشد.^۳

ماده ۴۳- سایر موارد ناظر بر تنزیل سند تعهد پرداخت تابع دستورالعمل اجرایی عقد خرید دین و سایر مصوبات ابلاغی توسط بانک مرکزی می باشد.^۴

ماده ۴۴- واگذاری/تنزیل سند تعهد پرداخت اعتبار اسنادی داخلی مدت دار توسط ذی نفع یا دارندگان بعدی سند مزبور، با اطلاع قبلی بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی صادر کننده سند تعهد پرداخت با نرخ مورد توافق و منوط به ثبت در سامانه سپام و ارایه درخواست واگذاری/تنزیل سند تعهد پرداخت حداقل یک ماه قبل از سررسید مندرج در آن از سوی ذی نفع یا دارندگان بعدی سند مزبور به بانک صادر کننده سند تعهد پرداخت، در ازای دریافت کارمزد مجاز می باشد.^۵

تبصره - واگذاری سند تعهد پرداخت موضوع این ماده بین حلقه های زنجیره تأمین به منظور خرید نهاده و مواد اولیه در رابطه با کالاهایی که بر اساس ضوابط و مقررات مربوط ملزم به ارائه صورت حساب الکترونیکی می باشند، صرفاً در چارچوب ساز و کار مربوط به استفاده از صورت حساب مذکور امکان پذیر می باشد.^۶

فصل هشتم - خاتمه اعتبار اسنادی داخلی:

ماده ۴۵- اعتبار اسنادی داخلی در موارد زیر خاتمه می یابد:^۷

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۲ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۳ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۴ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.
^۵ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.
^۶ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.
^۷ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

- ۴۵-۱- سررسید اعتبار اسنادی داخلی و یا تاریخ ارائه اسناد مطابق، هرکدام که زودتر واقع شوند؛
- ۴۵-۲- اعلام کتبی توافق متقاضی و ذی نفع مبنی بر انصراف از موضوع اعتبار اسنادی داخلی قبل از سررسید اعتبار اسنادی داخلی؛
- ۴۵-۳- صفر شدن مبلغ اعتبار اسنادی داخلی در اثر صدور «اصلاحیه‌های کاهش اعتبار اسنادی داخلی» یا پذیرش پرداخت؛
- تبصره- مؤسسه اعتباری موظف است خاتمه اعتبار اسنادی داخلی را در سامانه سپام ثبت نماید.^۱

فصل نهم: انتشار اوراق بهادار خرید دین به پشتوانه سند تعهد پرداخت

- ماده ۴۶- انتشار اوراق بهادار خرید دین به پشتوانه سند تعهد پرداخت در چارچوب ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار و به درخواست ذی نفع امکان پذیر می‌باشد.^۲
- ماده ۴۷- سند تعهد پرداخت پس از اخذ تأییدیه از اداره مرکزی ذریط بانک گشایش کننده از طریق «سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام)» مبنی بر عدم تنزیل قبلی آن به شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه منتقل می‌شود.^۳
- ماده ۴۸- بانک گشایش کننده موظف است انتقال سند تعهد پرداخت به نام شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه را در سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سپام) ثبت نماید.^۴
- ماده ۴۹- در سررسید سند تعهد پرداخت، بانک متعهد پرداخت موظف به کارسازی وجه سند مزبور به حساب معرفی شده از سوی شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه می‌باشد.^۵

فصل دهم - کنترل‌های ناظر بر فرآیند اعتبار اسنادی داخلی:

- ماده ۵۰- بانک موظف به طراحی، ایجاد و پیاده‌سازی ساختار کنترل داخلی مالی و عملیاتی مؤثر و کارا جهت کسب اطمینان از رعایت مفاد قوانین، مقررات و دستورالعمل‌ها، تفکیک صحیح وظایف ناسازگار، تصویب درست معاملات، ثبت صحیح و به موقع رویدادها و نیز جابجایی کارکنان در مقاطع زمانی مناسب، مطابق با

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

^۳ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

^۴ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

^۵ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

«دستورالعمل حداقل الزامات ناظر بر استقرار نظام کنترل‌های داخلی در مؤسسات اعتباری»، در مراحل

گشایش، ابلاغ، اصلاح، ارائه اسناد، تنزیل و پرداخت اعتبار اسنادی داخلی می‌باشد.^۱

ماده ۵۱- تمامی بانک‌های موضوع این دستورالعمل مکلف می‌باشند؛ پس از مراجعه متقاضی/ذی‌نفع، نسبت به

شناسایی وی مطابق با قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط، از جمله دستورالعمل‌های «مبارزه با

پولشویی و تأمین مالی تروریسم» اقدام نمایند.^۲

ماده ۵۲- تمامی بانک‌های مرتبط با فرآیند اعتبار اسنادی داخلی موظف به عضویت در «سامانه پیام‌رسانی

الکترونیکی مالی (سپام)» بوده و باید ارائه اطلاعات مربوط به تمامی مراحل اعتبار اسنادی داخلی و همچنین

تبادل تمامی پیام‌های فی‌مابین از جمله پیام گشایش، ابلاغ، اصلاح، ارائه اسناد و تنزیل اعتبار اسنادی

داخلی، طبق شیوه‌نامه ابلاغی از سوی بانک مرکزی، صرفاً از طریق سامانه مذکور صورت پذیرد.^۳

ماده ۵۳- بانک گشایش‌کننده در صورتی مجاز به گشایش اعتبار اسنادی داخلی می‌باشد که نسبت به طراحی

و پیاده‌سازی سامانه‌ای در پایگاه اطلاع‌رسانی خود اقدام نموده باشد، به نحوی که سایرین از جمله

بانک‌های تأییدکننده و تعیین‌شده با مراجعه به سامانه مذکور و درج شماره منحصر به فرد اعتبار اسنادی

داخلی و شماره/شناسه ملی ذی‌نفع، به سایر مشخصات اعتبار اسنادی داخلی گشایش‌یافته از جمله؛ کد

حسابگری و نام اداره/شعبه بانک گشایش‌کننده و ابلاغ‌کننده، مبلغ، تاریخ گشایش، سررسید، نوع اعتبار

اسنادی داخلی و نام ذی‌نفع و متقاضی دسترسی داشته باشند.^۴

فصل یازدهم - سایر:

ماده ۵۴- در صورت درخواست و یا اجازه بانک گشایش‌کننده، بانک دیگری می‌تواند تأیید خود را بر اعتبار

اسنادی داخلی بیافزاید.

ماده ۵۵- گشایش اعتبار اسنادی داخلی که بر اساس آن معامله اعتبار اسنادی داخلی قبل از ارائه اسناد مطابق

یا قبل از احراز مطابقت آن با شرایط اعتبار امکان پذیر باشد، مجاز نمی‌باشد.^۵

ماده ۵۶- بانک گشایش‌کننده موظف است در گشایش اعتبار اسنادی داخلی جهت متقاضیان دولتی موضوع

مواد (۲)، (۳) و (۴) قانون محاسبات عمومی کشور به منظور اجرای پروژه‌های طرح‌های تملک دارایی‌های

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۳ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۴ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۵ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

سرمایه‌ای، علاوه بر رعایت مفاد این دستورالعمل، ضوابط مقرر در آیین‌نامه اجرایی ماده (۲) قانون الحاق
موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی را نیز ملحوظ نماید.

ماده ۵۷- مؤسسه اعتباری غیربانکی نیز می‌تواند در چارچوب این دستورالعمل نسبت به انجام امور مربوط به
اعتبار اسنادی داخلی اقدام نماید.

ماده ۵۸- اعتبار اسنادی داخلی جهت ورود کالا و خدمت از مبداء مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی
به سرزمین اصلی، تابع بند «ز» بخش اول مجموعه مقررات ارزی بوده و از شمول این مقررات خارج است.
ماده ۵۹- به استثنای مواردی که صریحاً در این دستورالعمل ذکر شده است، سایر موارد ناظر بر فرآیند اعتبار
اسنادی داخلی، تابع مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) حاکم در زمان گشایش اعتبار اسنادی
داخلی می‌باشد.

ماده ۶۰- در مواردی که در این دستورالعمل به مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی (UCP) و اینکوترمز
(INCOTERMS) اشاره گردیده، متن ترجمه شده مقررات مذکور توسط کمیته ایرانی اتاق بازرگانی
بین‌المللی، ملاک عمل می‌باشد.

ماده ۶۱- در این دستورالعمل، اینکوترمز (INCOTERMS) حاکم در زمان صدور پیش‌فاکتور یا عقد قرارداد
فروش کالا یا صدور گواهی‌نامه انجام معامله فیزیکی بورس کالا مبنای عمل می‌باشد.^۱

ماده ۶۲- بانک مرکزی مرجع تعیین و ابلاغ ضوابط ناظر بر تعرفه‌های بانکی اعتبار اسنادی داخلی می‌باشد.^۲

ماده ۶۳- صدور سند تعهد پرداخت در یک یا چند فقره معادل وجه اسناد، مجاز می‌باشد.^۳

تبصره- تجمیع یا تقسیم سند تعهد پرداخت صادره، بنا به درخواست ذی‌نفع در قبال دریافت کارمزد از

وی و مشروط به ابطال سند تعهد پرداخت صادره قبلی، بلامانع است.^۴

ماده ۶۴- مدیر ارشد رعایت قوانین و مقررات (تطبیق) بانک، موظف است گزارش‌های مربوط به رعایت مفاد
این دستورالعمل را در مقاطع زمانی شش‌ماهه به کمیته رعایت قوانین و مقررات (تطبیق) ارائه نموده و پس
از تأیید در کمیته یادشده، مراتب را در هیأت مدیره برای تصویب، گزارش نماید و مصوبه هیأت مدیره را به
مدیریت کل نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی ارسال کند.^۵

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۲ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۳ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

^۴ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

^۵ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

ماده ۶۵- تخطی از مفاد این دستورالعمل موجب اعمال مجازات‌های انتظامی مقرر در قوانین و مقررات مربوط می‌شود.^۱

«دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی» که پیش‌تر در (۵۸) ماده و (۲۰) تبصره در یک‌هزار و دویست و یازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۷ شورای پول و اعتبار به تصویب رسیده بود با اعمال اصلاحاتی به شرح مندرج در متن در (۶۵) ماده و (۲۲) تبصره در یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

شماره:
تاریخ:

(پیوست شماره ۱)

"فرم سند تعهد پرداخت"

شرکت/سازمان/آقای/خانم (نام ذی نفع)

احتراماً؛ نظر به وصول تمام/بخشی از اسناد مربوط به اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده شماره به مبلغ ریال و احراز ارائه اسناد مطابق، به موجب این سند، این بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی متعهد به پرداخت مبلغ مزبور در تاریخ (سررسید پرداخت) و پس از آن در وجه شرکت/سازمان/آقای/خانم (نام ذی نفع) می‌گردد.

واگذاری/تنزیل این سند توسط ذی نفع یا دارندگان بعدی سند مزبور، در چارچوب مفاد دستورالعمل اعتبار اسنادی داخلی - ریالی امکان پذیر بوده و مبلغ آن در سررسید فرم سند تعهد پرداخت و پس از آن، توسط ذی نفع و یا شخص ثالثی که سند مزبور به آن واگذار گردیده است، قابل مطالبه می‌باشد.^۱

بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی.....

شعبه.....

^۱ طی مصوبه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اضافه گردید.

شماره:
تاریخ:

(پیوست شماره ۲)

”فرم نامه پذیرش بازرسی فنی“

ریاست محترم شعبه بانک.....

احتراماً؛ بدین وسیله این شرکت (شرکت بازرسی تعیین شده) آمادگی خود را
جهت انجام بازرسی فنی (نام کالا) متعلق به
شرکت/سازمان/آقای/خانم..... (نام متقاضی)، موضوع پیش فاکتور/قرارداد فروش کالا/
گواهی نامه انجام معامله فیزیکی بورس کالا به شماره مورخ اعلام
می نماید.

بدین وسیله تأیید می گردد؛ قرارداد بازرسی طبق ضوابط ابلاغی از سوی سازمان ملی استاندارد ایران منعقد
گردیده و بازرسی فنی و صدور گواهی بازرسی نیز بر اساس قرارداد بازرسی و ضوابط مربوط انجام می شود.^۱

نام و نام خانوادگی:.....

مدیر عامل شرکت:.....

امضاء:

^۱ طی مصوبه یک هزار و سیصد و هفتاد و نهمین جلسه مورخ ۱۴۰۳/۱/۲۱ شورای پول و اعتبار، اصلاح گردید.

شماره:
تاریخ:

(پیوست شماره ۳)

شرکت/سازمان/آقای/خانم (نام متقاضی)

موضوع: گشایش/اصلاح اعتبار اسنادی داخلی - ریالی شماره.....

احتراماً؛ به پیوست متن اعتبار اسنادی داخلی - ریالی گشایش شده شماره/اصلاحیه اعتبار اسنادی داخلی - ریالی شماره جهت استحضار ارسال می‌گردد. شایان ذکر است؛ به موجب مقررات موجود شرکت/سازمان/آقای/خانم موظف می‌باشد؛ مشخصات و اطلاعات کامل کالای موضوع اعتبار اسنادی داخلی - ریالی یادشده، شرایط بسته‌بندی، بارگیری و حمل آن را به صورت مکتوب به شرکت بازرسی تعیین شده که ذیلاً نام و آدرس آن درج می‌گردد، ارائه نماید. ضمناً تأکید می‌دارد، مسئولیت بروز هرگونه خسارت ناشی از عدم ارائه به موقع اطلاعات لازم در این خصوص، با شرکت/سازمان/آقای/خانم..... (نام متقاضی) می‌باشد.

نام شرکت بازرسی تعیین شده:.....

آدرس شرکت بازرسی تعیین شده:.....

بانک.....

شعبه.....

رونوشت: شرکت (نام شرکت بازرسی کننده)، جهت اطلاع و تماس با متقاضی به منظور

اخذ اطلاعات و مدارک لازم برای انجام بازرسی کالا.